

Tabela* – Otwarty dialog na rzecz mediacji

L.p.	Nazwa podmiotu	Propozycja rozwiązania	Uzasadnienie	Osoba do kontaktu	e-mail	Załącznik (tak/nie)
1.	Fundacja „Unia Regionalnych Centrów Mediacji”	skorygować wskaźniki będące podstawą budowania modeli statystycznych gromadzenia i przetwarzania danych o mediacjach w Polsce	<p>Stwierdzamy fakt upowszechniania przez Ministerstwo Sprawiedliwości informacji błędnych, nieprawdziwych nt. sytuacji mediacji w Polsce. Publikowane przez Ministerstwo Sprawiedliwości opracowanie statystyczne nie oddają realnej sytuacji w przestrzeni mediacji. Wprowadza chaos informacyjny, pewne kwestie (wartości liczbowe) pomija, inne zafałszowuje; utrudnia wgląd i zaburza odczyt poszczególnych szczegółowych danych spośród danych uogólnionych i niepełnych. Konstrukcja i sposób prezentacji, specyficzne zestawienia, tuszujące niedobory, błędy, deficyty, zdają się być świadomym i celowym zabiegiem. Nakazują dużą uważność, by nie ulec złudnym wrażeniom, budowanym słowem, liczbami i obrazem/grafiką.</p> <p>Oczywiście nie da się zaprzeczyć pewnym istotnym wzrostom, jak choćby znaczącemu zauważalnemu wzrostowi liczby spraw kierowanych do mediacji - głównie pomiędzy 2013 a 2016 r., tj. w początkowym okresie omawianego dziesięciolecia (w którym jednak, jak się zdaje, na tę efektywność/rozwój wpływ miały raczej organizacje z ich</p>	Anna Ficek	aficek@mediacje.pl	tak

		<p>potencjałem/zapleczem, nie zaś - co ciekawe - późniejsze finansowe środki zewnętrzne). Nie sposób równocześnie nie dostrzegać faktu stagnacji czy nawet regresu w niektórych obszarach, co widoczne w zestawieniach powyżej.</p> <p>Przekrój ostatnich 11 lat, tj. przedział 2013-2023, poprzez dane zebrane i przedstawiane przez Ministerstwo Sprawiedliwości oraz uzupełnione o niewidoczne w opracowaniu statystycznym MS wskaźniki - wygenerowane dodatkowo i zestawione niekiedy odmiennie niż w prezentacji MS - ujawniają chwiejność uzyskiwanych wyników, w tym spadki wartości wskaźników – mimo, wielomilionowych wydatków (blisko 50 mln zł.), kolejnych realizowanych projektów, jak: od maja 2014 do listopada 2015 – pierwszy pilotażowy za pośrednictwem Ministerstwa Gospodarki, i następnym – inicjowanych już przez Ministerstwo Sprawiedliwości na tzw. profesjonalizację mediatorów, promocję, upowszechnianie mediacji, w tym gospodarczych w Polsce. Ostatni – 2020-2023 choć z pierwotnym terminem zakończenia w połowie 2023 roku, wciąż de facto niewdrożony, i bez podstaw prawnych dla jego funkcjonowania) – trzyletni projekt „Upowszechnienie alternatywnych metod rozwiązywania sporów poprzez podniesienie kompetencji mediatorów, utworzenie Krajowego Rejestru Mediatorów, który zakładał wdrożenie systemu informatycznego pn.</p>			
--	--	---	--	--	--

Krajowy Rejestr Mediatorów (KRM) do czerwca 2023 r. Szacunkowa wartość wspomnianego projektu to ok. 12 200 000 ([fiszka-projektu.pdf \(krm.gov.pl\)](https://krm.gov.pl/fiszka-projektu.pdf)), współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, w ramach Działania 2.17 „Skuteczny wymiar sprawiedliwości”. **Należy podkreślić więc raz jeszcze niezrealizowanie założeń/celów i nieosiągnięcie wskaźnika rezultatu, a tym samym niewywiązanie się z realizacji projektu. Zdumieniem napawa również fakt dalszych działań wokół KRM-u, nie dość że bezpodstawnych, to i wprowadzających przez resort w błąd.**

Pomimo jednoznaczności i niepodważalności danych liczbowych, Ministerstwo niezmiennie od wielu lat obwieszcza kolejne „sukcesy” i „rekordy”, wprowadzając w błąd zarówno mediatorów, jak i potencjalnych odbiorców mediacji. Były wiceminister sprawiedliwości Marcin Romanowski, sprawujący w latach 2019-2023 pieczę nad mediacjami (i odpowiedzialny za Fundusz Sprawiedliwości), przecząc liczbom, uchybiając powadze reprezentowanego urzędu i promowanej instytucji mediacji, a także odpowiedzialności za słowa, twierdził m.in.: „że przez cztery lata kadencji tak wiele udało się osiągnąć w kwestiach: (...) spotkań informacyjnych, działań strategicznych oraz profesjonalizacji mediacji” (w: Marcin Romanowski, Mediacja – sztuka kompromisu, Wydawnictwo Instytutu

Wymiaru Sprawiedliwości | Warszawa 2023), pisząc (tamże) „O istotnej roli, jaką mediacja odgrywa w wymiarze sprawiedliwości oraz jej rosnącym znaczeniu”, o czym świadczyć mają „coraz lepsze statystyki, ale także zagraniczne rankingi”.

Rok 2023 uznał „rokiem szczególnym (...) ze względu na międzynarodowe mediacyjne osiągnięcia, sukces projektu Krajowy Rejestr Mediatorów(...)”, co jednak w najmniejszym nawet stopniu nie przekłada się na realny jej (mediacji) rozwój.

Warto w tym miejscu uzupełnić i doprecyzować, że „międzynarodowe osiągnięcia” oznaczają wysoką lokatę Polski wśród krajów członkowskich UE, lecz w „promowaniu wiedzy...” – cyt.: „W prestiżowym raporcie Justice Scoreboard 2023, przedstawiającym m.in. wyniki analiz, których celem jest ocena działań krajów członkowskich w zakresie promowania wiedzy o alternatywnych metodach rozwiązywania sporów i stosowania przez nie zachęt do ich wykorzystywania, Polska zajęła 1 miejsce.” – M. Romanowski, tamże). Bez komentarza pozostawiamy kwestię „stosowania zachęt”, znów odsyłając do danych liczbowych w zestawieniach statystycznych, odzwierciedlających ich (zachęt?) efekty. Należy także podkreślić, wbrew twierdzeniu, iż „Ministerstwo Sprawiedliwości zakończyło również prace nad (...) systemem – Krajowym Rejestrem Mediatorów”, że mowa o „sukcesie”

nieukończonego projektu i nadal nie funkcjonującego zgodnie z założeniami i terminami (z k. lipca 2024!) systemu teleinformatycznego pn. KRM, bowiem te (niedotrzymane) zakładały:

- wdrożenie systemu informatycznego pn. Krajowy Rejestr Mediatorów (KRM) – do czerwca 2023.; - wdrożenie systemu do Sądów - do stycznia 2023; - przeprowadzenie procesu wpisu do rejestru przez mediatorów - do kwietnia 2023; - **pełne wdrożenie systemu dla sądów i użytkowników zewnętrznych – do czerwca 2023** (patrz: fiszka projektu – jw.).

Diagnoza faktycznego stanu rynku mediacji oparta na pogłębionej analizie danych przedstawianych przez MS w porównawczym zestawieniu statystycznym (tab., str. 4), jak i rozpoznaniu ukrytych oraz uwypukleniu dodatkowych wskaźników, niewidocznych tamże, oznacza w istocie reinterpretację przekazu Ministerstwa, które w porównawczym zestawieniu statystycznym (tab., jw.) operuje danymi wyselekcjonowanymi, dobranymi uznaniowo, niekiedy bez oparcia w merytorycznych, precyzyjnie zdefiniowanych i weryfikowalnych kryteriach, lub danymi opartymi na kryteriach nieoczywistych. W rezultacie dość jednoznacznie ukazuje zatrzymanie rozwoju mediacji (lub też zatrzymanie mediacji w początkowym jej rozwoju), odwrotnie proporcjonalnie do deklarowanych celów, wieloletnich działań i ponoszonych od 2015 r. nakładów. Odstania

poziom nie-uznawania, nie-uwzględniania mediacji i niedoceniaenia jej roli, zmieniając tym samym zasadniczo obraz rozmiarów stosowania mediacji, jak i efektów zrealizowanych projektów utrwalany od wielu lat w przestrzeni publicznej przez wymiar sprawiedliwości.

Wnikliwy przegląd treści (wartości) zaprezentowanych przez Ministerstwo Sprawiedliwości skłania do krytycznej refleksji i ujawnia m.in.:

1. utrzymującą się niestabilność mediacji, przy nikłych i sporadycznych wzrostach, jak i wyraźnych spadkach wartości wskaźników w wybranych latach.

Wprowadzone przez nas liczby pokazują, na jak niskim poziomie jest odsetek spraw kierowanych do mediacji spośród wszystkich wpływających do sądów (choć i tych uznawanych, za możliwe dla zastosowania mediacji), a równocześnie - jak wysoki jest odsetek spraw wykluczanych. Wybór bowiem spośród wszystkich spraw trafiających do sądów powszechnych tych, „w których mediacja może być zastosowana” (tj. uznawanie ich „zdadności mediacyjnej”) waha się na poziomie między 17,9% a 13%, co z kolei oznacza eliminowanie potencjału aż 82-86% spośród wszystkich spraw wpływających corocznie do sądów, w omawianym dziesięcioletnim okresie, na

		<p>dodatek z wyraźnym systematycznym regresem</p> <ol style="list-style-type: none">2. niewykorzystanie szansy i możliwości, jakie mediacja stwarza, pomimo wieloletnich „zabiegów” MS i angażowania kolejnych środków3. niezrozumienie dla mediacji jako procesu ugodowego, mogącego również prowadzić do wspólnej decyzji stron o cofnięciu powództwa, nawet w sprawach, w których nie może być zawarta ugoda4. bezproduktywność spotkań informacyjnych - instrumentu mającego (w założeniu MS) służyć wzrostowi liczby spraw kierowanych do mediacji5. nierzetelne, dezinformujące „promowanie”, upowszechnianie wiedzy o mediacji. <p>Podważa tym samym wiarygodność dotychczasowych działań MS, inicjatyw, strategii planowania i rozwoju, z ich nieefektywnością, nieracjonalnością i nieadekwatnością wydatków względem formułowanych celów (i oczekiwanych efektów). Poddaje także w wątpliwość zasadność kontynuacji podobnych działań. Co więcej - wskazuje potrzebę uwzględnienia czynnika odpowiedzialności (m.in. w projektowaniu wskaźników rezultatu) oraz wdrożenia instrumentów gwarantujących planowany wzrost, a nie tylko zakładany. Każdej bowiem tezy można „dowodzić”, a nawet „dowieść”, w szczególności zaś przy zakładanych - „bezpiecznych” wskaźnikach</p>			
--	--	---	--	--	--

			sprzyjających jej wykazaniu. Podobnie jak każde środki można wydać na „promocję”, za którą jednak nie podąża oczekiwana (mierzalna) zmiana, a jedynie możliwość ogłoszenia „sukcesu” w „promowaniu”. Choć, nawiasem mówiąc, w obecnym stanie rzeczy również „promowanie” staje się coraz bardziej problematyczne, nieoczywiste, jeśli nie wręcz przeciwnie.			
2.						
...						

**Proszę o uzupełnienie tabeli oraz dołączenie niezbędnych załączników w formie plików DOC, DOCX jeśli proponowane rozwiązania są przygotowane w formie załączników.*

Ane Fici

Kraków, 28 lipca 2024 roku

ZGODA NA PRZETWARZANIE DANYCH OSOBOWYCH

- 1) W oparciu o art. 6 ust.1 lit. a Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/ WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) **wyrażam dobrowolnie zgodę** na przetwarzanie moich danych osobowych zawartych w tabeli, w tym na publikację tabeli na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości oraz stronie Mediacja na portalu Facebook.

Ane Fici

Kraków, 28 lipca 2024 roku

- 2) Oświadczam, iż zapoznałam/em się z klauzulą informacyjną znajdującą się w komunikacie Ministerstwa Sprawiedliwości dotyczącym *Otwartego dialogu na rzecz mediacji.*

Ane Fici

Kraków, 28 lipca 2024 roku